

Chef för ledarredaktionen: Johannes Åman, epost: johannes.aman@dn.se

Ledarskribenter: Susanna Birgersson, Erik Helmersson, Gunnar Jonsson, Hanne Kjoller, Carl Johan von Seth (vik). **Webb:** dn.se/ledare

Kolumnen. Golnaz Hashemzadeh

Främling mellan två världar

Den som lämnat sitt land tvingas bli en brygga mellan det som kunde ha varit och det som komma skall. Hoppet är att det egna offret ska ge barnen en bättre framtid.

min pappas värld var en individ inte mycket värd. Han kom från en bakgrund där familjen trumfar allt. Där en persons vilja och intressen är ointressanta om de inte också motsvarar kollektivets vilja och intressen. Det innebär att ordet integritet saknas i vokabulären, och i stället ger stor plats åt sådant som plikt, uppoffringar och *aberoo*, som närmast skulle kunna översättas med heder men mer betyder skam, att skämma ut.

Ingen enskild person har rätt att fullfölja sina drömmar, sin kärlek eller sin skilsmässa om det innebär att familjen skäms ut. Ingen tillåts ha behov eller känslouttryck som inte är sanktionerade av de äldre. Spelets regler är enkla. Gör du som familjen tycker är du totalt trygg. Du kommer aldrig att stå ensam i något. Du kommer aldrig att riktigt kunna falla, för kollektivets stora fallskärm vecklas alltid ut för de sina. Men den som väljer att ändå gå sin egen väg, den får acceptera att bli marginaliserad och i värsta fall helt bortstött.

Det ligger i gruppens intresse att hålla så många som möjligt nära, och alla sina delar starka och vitala. Den är som en kropp och det är först när man befärdar att en infekterad del kommer att dra resten av organismen i fördärvet som amputationen sker.

Min pappa hade svårt att inordna sig. Allt som oftast käftade han emot. Han gick sin egen väg när han fällde Shans staty i den lilla staden och kallade sig revolutionär. Han gick sin egen väg när han gifte sig med en kvinna som gick klädd i kort-kort i stället för hijab. Han var den första i släkten att skilja sig, inte bara en utan två gånger.

Ja, pappa vägrade acceptera de begränsningar som följde av att försöka

behålla sin roll i den stora släktstrukturen. "De är fegisar", brukade han säga om sådana som vek sig. "Bakåtsträvande", om sådana som försökte få andra att vika sig. Att lära sina barn att aldrig vika sig för kollektivets tryck, vare sig det gick under namnet Familjen eller Jantelagen, var för honom livsnödvändigt. Nästa generation fick inte fjättras eller behöva slåss för sin egen vilja. Man följer sina drömmar, man säger vad man tycker, man tänker utanför ramarna. Man är fri.

Men det är svårt att stå med ett ben i varje värld. Det förflutna och nuet. Traditionen och det moderna. Familjen och jaget. Min pappa gjorde det. "När du tänker ordet *jag* så innefattar det bara dig själv. När jag tänker ordet *jag*, då innefattar det dig, din bror, din farfar, mina syskon... Vi tänker olika."

Min pappa förstod att vi aldrig skulle förstå varandra och det var precis det han hade hoppats på. Att min värld skulle bli så olik hans att jag aldrig behövde slitas mellan att gå min egen väg och någon annans. Men hans strävan efter att släppa sina barn fria innebar också att han, enligt den familjetradition han vuxit upp i, förlorade dem.

Min pappa slets mellan den trygghet som uppväxten hade att erbjuda och den frihet som han anade låg inom räckhåll. Han slets mellan att se till att nästa generation fick det han slitit för och att gräma sig över de värden som gick förlorade i förändringen.

Så min pappa levde sitt liv i en jojo-rörelse. Å ena sidan var han helt sin egen. Å andra sidan bad han ständigt om ursäkt och önskade sin plats tillbaka. Å ena sidan slängde han ut sina barn i öppet vatten och skrek efter dem att hela havet var deras att göra till sitt.

Min pappa slets mellan den trygghet som uppväxten hade att erbjuda och den frihet som han anade låg inom räckhåll.

Å andra sidan ville han häva in dem, hålla dem tätt intill.

Min pappas konflikt med sig själv, med tidigare generationer och med nästkommande, är på intet sätt unika. Att vara första generationens invandrare innebär att vara en brygga mellan det som kunde ha varit och det som komma skall. Det innebär att slita sin identitet i stycken, och ofta aldrig lyckas klistra ihop den igen. Man är främling i det gamla landet och främling i det nya.

Vinsten av det hela, tänker man, är det jag bygger upp för mina barn, för deras framtid. Samtidigt är den kanske mest brännande förlusten att man i vissa avseenden förlorar sina barn. De blir varelsor som man inte helt förstår, som inte gör saker och ting som man förväntar sig.

Man vill inte bli besviken på dem, för man önskar dem det nya livet, det nya sättet. Men man kommer på sig själv med att bli det ändå. Man kommer på sig själv med att undra om det inte hade varit bättre att stanna i det gamla. Om det inte hade varit bättre att acceptera, att inordna sig. För visst kan friheten dofta gott på håll men att bli fri betyder också att hänga löst. Att inte sitta ihop med något. Att inte vara trygg.

Innan min pappa dog sa han de här orden. "Om jag hade vetat då hur framtiden skulle bli... Om jag hade vetat att situationen i Iran skulle bli så här tårnande och desperat och om jag hade vetat hur mitt liv i Sverige skulle bli, så hade jag aldrig flytt. Jag hade valt krig och förtryck före ensamheten."

Det är ett stort offer han gör, han som lämnar sitt land i hopp om ett bättre liv för framtida generationer.

Golnaz Hashemzadeh är grundare av organisationen Inkludera Invest, författare och fristående kolumnist i DN.